

Natuurtoets

**Leekerweg 6,
Barsingerhorn**

**John Melis Ecologie
2017**

Colofon

Natuurtoets Leekerweg 6, Barsingerhorn
Inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van de Wet
natuurbescherming

JME-rapport	: 17-040
Versie	: 1.0 (definitief)
Datum	: 19 september 2017
Opdrachtgever	: Dhr. M. Tesselaar Leekerweg 6 1768 BM Barsingerhorn
Auteur	: Bregtje Kuik
Contactadres	: Gorredijksterweg 26 8411 KE JUBBEGA
Te citeren als	: Melis, J., 2017. Natuurtoets Leekerweg 6, Barsingerhorn; inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van de Wet natuurbescherming. JME-rapport 17-040. John Melis ecologie, Jubbega.
Voorpagina	: Foto van het gebied

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding.....	2
1.1	Aanleiding.....	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland.....	2
1.4	Scope van de natuurtoets	4
1.5	Werkwijze.....	6
2	Beschrijving locatie en ingreep	7
2.1	Locatie	7
2.2	Ingreep.....	9
3	Raakvlakken met gebiedsbescherming.....	10
3.1	Natura 2000	10
3.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Weidevogelleefgebied	11
4	Resultaten veldbezoek en bureaustudie.....	12
4.1	Vogels	12
4.2	Vleermuizen.....	12
4.3	Overige zoogdieren	13
4.4	Reptielen, amfibieën en vissen	13
4.5	Ongewervelden.....	13
4.6	Vaatplanten	14
5	Effecten en gevolgen	15
5.1	Overzicht beschermde soorten	15
5.2	Effecten op in het plangebied aanwezige flora en fauna.....	15
6	Vervolgmaatregelen	17
6.1	Broedvogels; mitigatie vogelbroedperiode	17
6.2	Vleermuizen; mitigatie verlichting	17
7	Conclusies.....	19
	Geraadpleegde bronnen.....	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van dhr. M. Tesselaar, voortaan “opdrachtgever” genoemd, heeft ecologisch adviesbureau John Melis ecologie een natuurtoets uitgevoerd op de locatie Leekerweg 6, te Barsingerhorn in de gemeente Hollands Kroon, provincie Noord Holland.

De opdrachtgever heeft, als initiatiefnemer, het voornemen om enkele aanpassingen te doen aan zijn bedrijfsterreinen. Het betreft, als eerste, het bouwen van een ligboxenstal op een huidig grasproductieperceel (fase 1). Daarna staat er een tweede aanpassing, op langere termijn, in de planning. Dat betreft het afbreken van een bestaande rund- en jongveestal (fase 2).

In de planning wordt uitgegaan van het starten van de werkzaamheden in eind 2017 en het afronden begin 2018 (fase 1). Fase 2 staat gepland op najaar 2018. De doorlooptijd van beiden is enige weken.

De voorgenomen ingreep, waarvan in dit onderzoek wordt uitgegaan, betreft het bouwrijp maken van een grasperceel, divers grondwerk, waaronder aanpassingen aan watergangen en bemaling. Er worden geen bomen met vergunningsplicht gekapt.

1.2 Globale ligging

afbeelding 2. Globale ligging van het plangebied (rode cirkel). (Bron: Google maps).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het ‘Natuurnetwerk Nederland’ (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Toch wordt die bescherming, minstens globaal, meegenomen in de onderliggende natuurtoets.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat alle provincies en het Rijk de voorheen geldende "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012" aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. Bij voorliggende toetsing is ervan uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde diersoorten en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen en te houden. De natuurgebieden die behoren tot het NNN alsmede hun gestelde functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Weidevogelleefgebied

Weidevogels zijn karakteristiek voor Noord-Holland. Ze gedijen goed in het open (veen)weidelandschap. Ondanks de terugval van de weidevogelpopulatie, die het gevolg is van veranderingen van het traditionele landschap en de manier waarop dat wordt beheerd, blijft Noord-Holland nog steeds één van de provincies met de hoogste weidevogeldichtheid. Weidevogels hebben zowel een ecologische als cultuurhistorische waarde die bescherming blijft verdienen. Dit doet de Provincie door de weidevogelleefgebieden te beschermen tegen inbreuken op de openheid. Dit sluit aan op het algemene beleid voor gecombineerde landbouw in deze gebieden.

1.4 Scope van de natuurtoets

Deze natuurtoets is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande werkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet.

De raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Ecologische Hoofdstructuur, Weidevogelleefgebied) zijn globaal bepaald maar worden, indien een verdere toetsing benodigd is, niet verder uitgewerkt in dit document.

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en uitvoering van de maatregelen meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de natuurtoets wordt herzien. Aangezien er bij deze natuurtoets, wat betreft het bouwen van de ligboxenstal, minder dan een jaar tussen het veldbezoek en de uitvoering zit is dat in dit geval niet relevant.

1.5 Werkwijze

Veldbezoek

Het veldbezoek voor fase 1 is afgelegd door ecooloog B. Kuik op 25 juli 2017. Ten tijde van dit ochtendbezoek was het bewolkt, droog, windkracht 4 met een gemiddelde temperatuur van 20 graden. Het veldbezoek voor fase 2 is uitgevoerd op 12 september door ecooloog M. Volkers. Ten tijde van dit bezoek was het bewolkt, regenachtig, windkracht 3 met een gemiddelde temperatuur van 15 graden. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitats en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Bureaustudie

Vervolgens is voor het verkrijgen van optimaal ecologisch inzicht in het plangebied een bureaustudie opgestart waarbij de verschillende gegevensbronnen worden geraadpleegd. Dit kunnen bronnen zijn als recente verspreidingsatlassen van soorten, gebiedsbeschrijvingen, openbare ecologische verslagen, en data vanuit de NDFF. Ook gesprekken met gebieds- en soortenexperts kunnen in de bureaustudie betrokken worden. Alle voor deze natuurtoets gebruikte bronnen zijn, achteraan in dit rapport, in de "Geraadpleegde bronnen"-lijst opgenomen.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande ingreep en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaan worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennis hiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de werkzaamheden conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

De dorpskern van Barsingerhorn ligt ten oosten van Schagen, als circa 3 km lange overwegend lintbebouwing rond de Heerenweg (een zeer oude dijk), met een bescheiden komvorming aan de oostkant. Het dorpsgebied wordt aan de noordkant doorsneden door de N248 (De Stolpen - Schagen - Wieringerwerf). Ten zuiden van het dorp ligt, in agrarisch gebied met grotere watergangen het melkveebedrijf Tesselaar aan de Leekerweg 6, met er tegenover het woonhuis op nummer 23, in de gemeente Hollands Kroon in de provincie Noord Holland. Ten zuidoosten loopt de Hoogsloot. Het betreft een landelijk, agrarisch gedeelte van West Friesland.

afbeelding 3. Luchtfoto van het gebied. Aanpassingen met geel aangegeven (Bron: Google Maps).

afbeelding 4. Locatie nieuwe ligboxenstal.

afbeelding 5. Bomen naast het grasland.

afbeelding 6. Te dempen deel van watergang.

afbeelding 7. Natuurnetwerk Nederland achter de Leekerweg.

afbeelding 8. Te slopen rundveestal (ingang noord).

afbeelding 9. Te slopen jongveestal (ingang west).

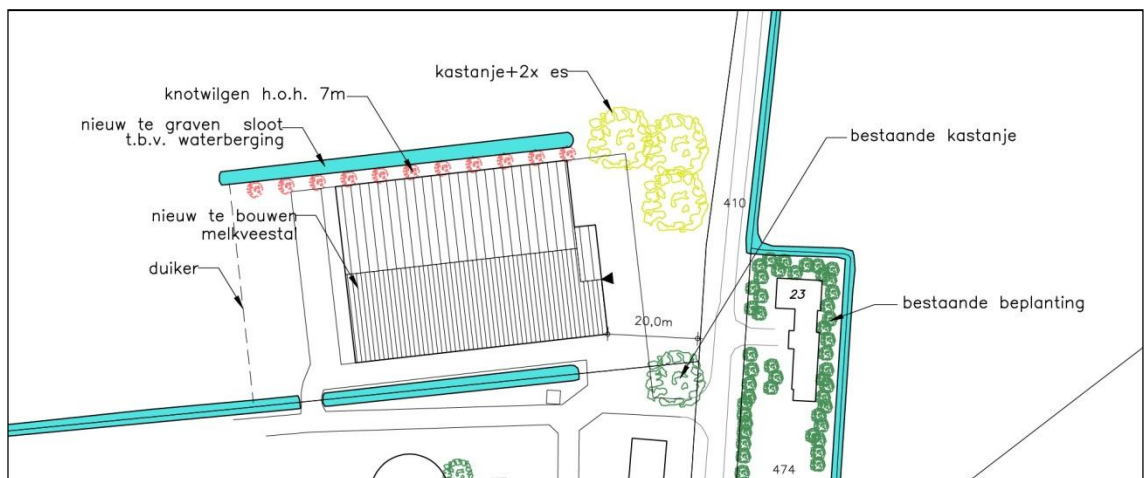
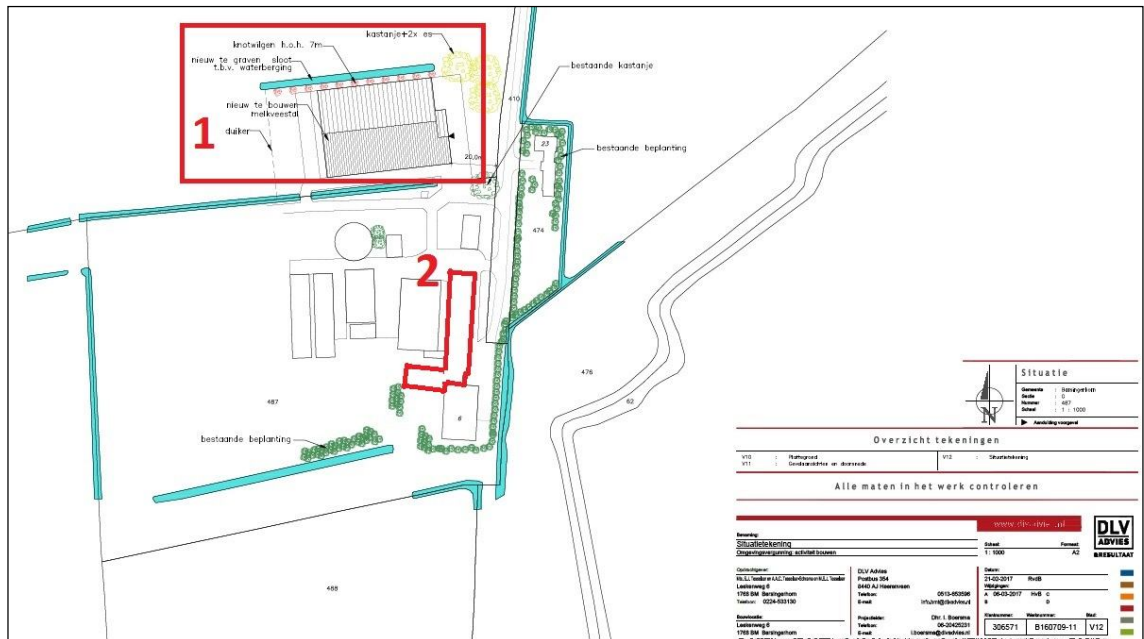

Afbeelding 10. Te slopen rundveestal (binnen).

afbeelding 11. Te slopen rundveestal (zijkant).

2.2 Ingreep

Fase 1

De werkzaamheden voor het aanleggen van de ligboxenstal betreffen het egaliseren van een grasperceel, bemaling van de werkput, het opbouwen van de melkveeststal, het omranden met grond en het verharden van de oprit tussen de boerderij en de melkveeststal. Er worden geen grote bomen gekapt. Er worden geen grote bomen aangeplant. Er worden watergangen gedempt en gegraven.

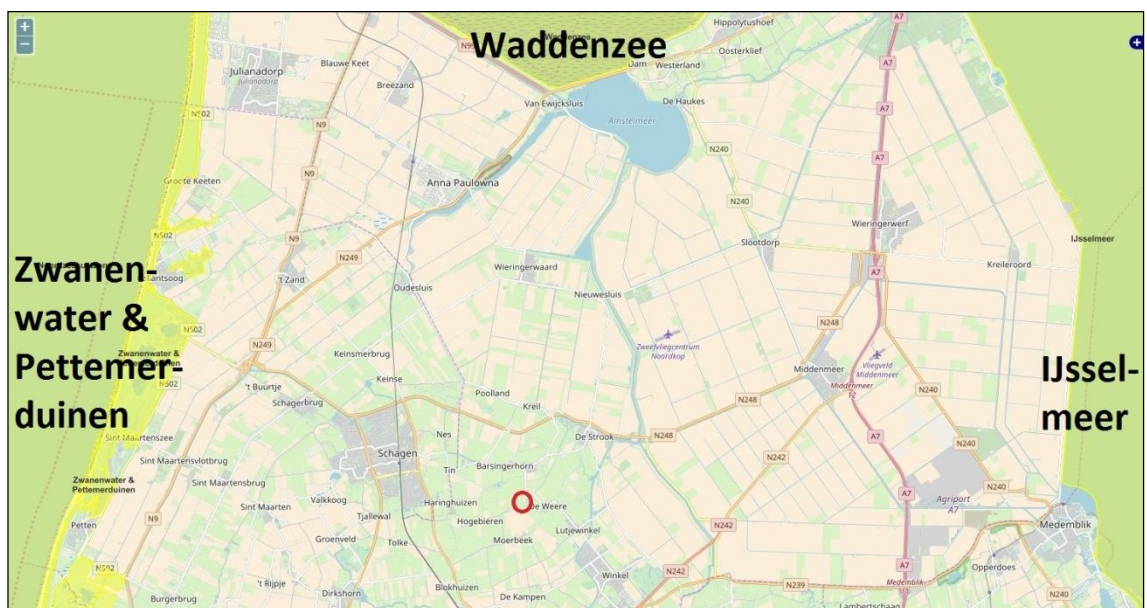
Fase 2

De werkzaamheden voor het saneren (danwel vervangen) van de oude rundveeststal en een daaraan verbonden kleine jongveeststal ten behoeve van een nieuwe stal betreffen het slopen en heropbouwen van een stallencomplex op verharde grond binnen het boerenbedrijf. De werkput wordt bemalen. Er worden geen bomen gekapt of watergangen aangetast.

3 Raakvlakken met gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op ruim 11 kilometer afstand ten oosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied “Zwanenwater & Pettemerduinen”, ruim 12 kilometer afstand ten zuiden van het Natura 2000-gebied “Waddenzee” en ruim 18 kilometer afstand ten westen van het Natura 2000-gebied “IJsselmeer” (zie afbeelding 14). In het gebied tussen het plangebied en deze Natura 2000-gebieden liggen provinciale- en Rijkssnelwegen en steden en dorpen als Schagen en Medemblik. De tussenliggende percelen worden veelal gebruikt voor landbouw, en soms bloemeteelt. De geplande maatregelen hebben geen effect op gebieden ver buiten het plangebied. Voor de geplande ingreep is een voortoetsing aan de gebiedsbescherming vanuit Natuurbeschermingswet daarom niet aan de orde.

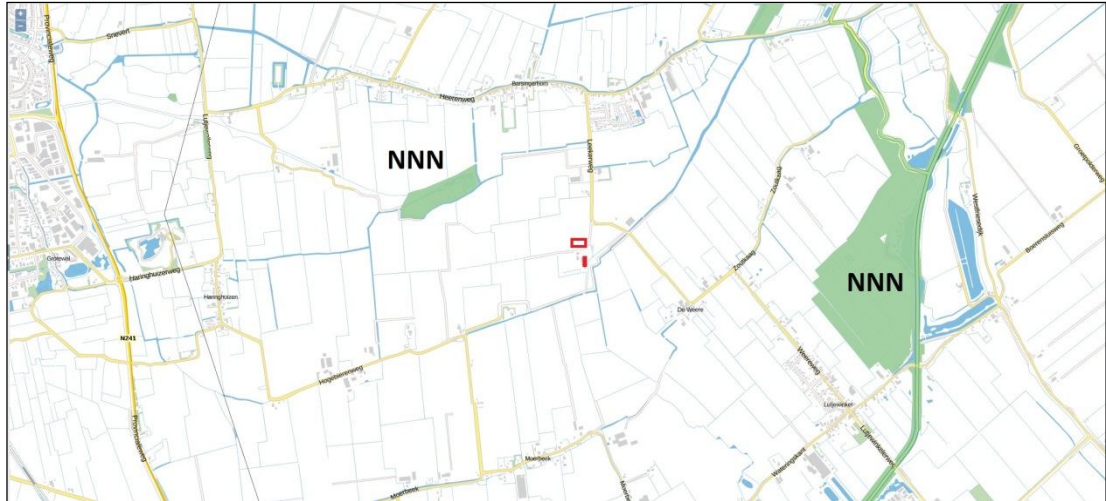

afb. 14. Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (geel) (Bron: Symbiosys)

3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Weidevogelleefgebied

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde deel van de NNN ligt ten noordwesten van het plangebied op ruim 700 meter afstand, aan de Pomsloot (zie afbeelding 15). Noord-Holland kent geen externe werken op de NNN. De geplande maatregelen hebben geen effect op gebieden buiten het plangebied. Voor de geplande ingreep is een toetsing aan het beleid van de provincie Noord-Holland met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) daarom niet aan de orde.

afb. 15. Ligging plangebied (rode rechthoeken) ten opzichte van de NNN (groen&donkerblauw) (Bron: Provincie Noord-Holland)

Weidevogelleefgebied

Het plangebied ligt op ruim 160 meter afstand ten zuidwesten van een weidevogelleefgebied achter de Leekerweg (zie afbeelding 16). Tussen de ligboxenstal en het weidevogel leefgebied staan bomen langs de Leekerweg/Weereweg. Aangezien weidevogels niet direct naast bomen gaan foerageren en nestelen is de afstand tot het plangebied nog groter. De geplande maatregelen hebben geen effect op het gebruik van het weidevogelleefgebied. Voor de geplande ingreep is een toetsing aan het beleid van de provincie Noord-Holland met betrekking tot het weidevogelleefgebied daarom niet aan de orde.

afb. 16. Ligging plangebied (rode rechthoeken) ten opzichte van het weidevogelleefgebied (groen) (Bron: Provincie Noord-Holland)

4 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

4.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 15 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze worden hieronder apart behandeld onder 4.1: "Jaarrond beschermd".

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten worden mee behandeld onder 4.1 "Vogels, overige vogelsoorten".

Jaarrond beschermd

Er zijn tijdens het veldbezoek geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen in de nabije omgeving (75 meter). In de kastanjeboom zijn geen holtes of nesten van bijvoorbeeld de steenuil, aangetroffen. In de te slopen stallen zitten geen geschikte broedlocaties voor mussen en zijn geen kolonies boerenzwaluwen aanwezig. Voor eventueel elders in het bedrijf aanwezige huismussen is en blijft na uitvoering van de werkzaamheden fase 1 voldoende alternatief leef-, foerageer en schuilgebied beschikbaar.

Vogels - overige soorten

Er zijn tijdens het veldbezoeken enkele algemene vogelsoorten aangetroffen zoals merel, spreeuw en houtduif. Deze, en overige algemene soorten zijn te verwachten binnen het plangebied. Weidevogels zijn niet aangetroffen, maar in de ruime omgeving worden deze zeker verwacht. Binnen het perceeldeel waarop de ligboxenstal wordt geplaatst worden echter geen weidevogels verwacht, omdat dit terrein te dicht tegen de bestaande boerderij aanligt. In de directe omgeving, en op het weidevogelleefgebied, zijn in de broedperiode weidevogels zoals kievit, grutto en scholekster te verwachten. In en nabij de boerderij kunnen zangvogelsoorten als ekster, boerenzwaluw en duiven enz. tot broeden komen. Ditzelfde geldt mogelijk voor watervogels als knobbelzwaan, meerkoet en wilde eend, in de omliggende watergangen.

4.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen voor drie doeleinden gebruik maken van een plangebied. Er kunnen zich geschikte verblijfplaatsen bevinden binnen een gebied, welke tijdens 1 of meerdere seizoenen actief gebruikt kunnen worden door vleermuizen, te weten tijdens de zomer-, kraam-, paar- en/of winterperiode. Deze verblijven kunnen gebruikt worden als schuil- en rustplaats, als kraamkamer, voor de paring en/of voor de overwintering.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor het bereiken van hun foerageergebieden vanuit hun verblijven, en, sommige soorten, voor de jaarlijkse trek naar winterrustgebieden, en naar zomerhabitat. Lijnvormige elementen zoals bomen, dijken en watergangen worden gevolgd en onthouden. Zij vormen voor de vleermuizen een vaste route. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiele) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Vleermuizen kunnen foerageergebieden hebben in een plangebied. Dit wil zeggen, vleermuizen komen via vaste routes naar het plangebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op muggen en

nachtvlinders. Het plaatsen van verlichting in foerageergebied kan een verstorende werking hebben op de functionaliteit hiervan.

Het verwijderen van elementen uit een plangebied kan een negatief effect hebben op de geschiktheid van een naastgelegen verblijf, omdat het microklimaat binnen dat verblijf erdoor kan veranderen.

Verblijven

Er worden voor de geplande aanpassingen (fase 1) geen gebouwen gesloopt, of anders aangetast, die als verblijf kunnen dienen voor gebouwbewonende soorten. De kastanjeboom of de populier bevat geen verblijven van vleermuizen. De te slopen stallen zijn onderzocht, maar daarin zijn geen geschikte locaties aanwezig voor vleermuisverblijven.

Vliegroutes

In de directe omgeving van het plangebied worden vleermuisverblijven verwacht, waarmee gebruik van elementen binnen het plangebied als vliegroute potentieel is. De twee bomen naast de locatie van fase 1 vormen geen deel van een als potentieel bestaande vliegroute aan te merken element vanwege grotere onderbrekingen. Lijnvormige elementen dienen als potentieel bruikbare vliegroutes te worden aangemerkt, waarvoor geldt dat rekening moet worden gehouden met het gebruik van lichtvoering (zie 5.2).

Foerageergebied

Het gehele plangebied en haar omgeving kan in gebruik zijn als foerageergebied. De geplande werkzaamheden verstoren een klein deel van dit gebied, er blijft ruim voldoende alternatief over.

4.3 Overige zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen overige zoogdiersoorten, of sporen hiervan aangetroffen. Beschermde soorten kunnen worden uitgesloten vanwege de bekende verspreiding en de aanwezige habitat. Algemene soorten als bruine rat, mol egel en ree, en verschillende algemene muizensoorten kunnen binnen het plangebied verwacht worden, hiervoor geldt de zorgplicht.

4.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Het voorkomen van reptielen kan op basis van de aanwezige habitat (droog, agrarisch gebied) en de bekende verspreiding uitgesloten worden.

Amfibieën

De waterpartijen die in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen zullen waarschijnlijk algemene soorten als meerkikker, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander bevatten. Voor deze soorten vormt het plangebied geen zeer geschikt voortplantings-, leef en overwinteringsgebied. Het voorkomen van beschermde amfibieën zoals heikikker of rugstreeppad kan op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding uitgesloten worden.

Vissen

Er wordt een watergang gedempt, waarin algemene soorten als tiendoornige stekelbaars, blankvoorn of snoek kunnen worden verwacht. Beschermde soorten als grote modderkruiper worden hierin niet verwacht gezien de habitat en de waterkwaliteit.

4.5 Ongewervelden

Er komen meerdere algemene soorten vlinders, libellen en kevers voor in het gebied. Het voorkomen van beschermde ongewervelden kan op basis van de aanwezige habitats en de bekende verspreiding uitgesloten worden.

4.6 Vaatplanten

Het voorkomen van beschermde vaatplanten in dit agrarische gebied kan op basis van de aanwezige habitats en de bekende verspreiding uitgesloten worden.

5 Effecten en gevolgen

5.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 4) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Aanwezig
Vogels	(broed-)	potentieel
Vleermuizen	(vliegroute & foerageergebied)	potentieel

tabel 1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

5.2 Effecten op in het plangebied aanwezige flora en fauna

Broedvogels

Er zijn binnen het plangebied zelf geen nesten gevonden van vogels, maar deze worden wel verwacht in het vogelbroedseizoen. Daarbij moet met name gedacht worden aan de graspercelen rondom het plangebied, en de bomen ten oosten en ten zuiden van de boerderij. De kastanje bevat geen holtes die gelegenheid geven tot broeden.

Het broedseizoen loopt ongeveer van half maart tot half juli, maar de daadwerkelijke periode is afhankelijk van het weer en de soort. De Wet natuurbescherming schrijft geen datumgrenzen voor, de genoemde data zijn globaal. Ieder broedgeval is beschermd, dus indien blijkt dat er een vogel aan het broeden is, ook buiten het broedseizoen, zal gewacht moeten worden totdat deze hiermee klaar is en uit eigen beweging is vertrokken.

Volgens de planning vindt de uitvoering van de bouw van de ligboxenstal plaats buiten het vogelbroedseizoen. De werkzaamheden zijn daardoor niet verstorend voor broedende vogels. Als de werkzaamheden binnen het broedseizoen uitgevoerd worden kan een ecologische controle bij aanvang van de werkzaamheden dienen voor het waarborgen dat er geen broedgevallen verstoord worden. Deze maatregelen staan omschreven in paragraaf 6.1.

Vleermuizen

Er worden geen verblijven in het plangebied (fase 1) verwacht. Er zullen echter wel verblijven aanwezig kunnen zijn in de (ruime) omgeving. Vliegroutes van verstoringgevoelige soorten vleermuizen worden niet verwacht, aangezien er geen aaneengesloten bomenrijen aanwezig zijn vanaf de boerderij, maar er zullen wel vliegroutes aanwezig zijn van soorten die sporadisch bomen volgen; zoals de laatvlieger. Het is wel belangrijk dat deze als potentiële vliegroute gemarkeerde elementen niet geblokkeerd of verlicht zijn in de periode tussen een uur voor zonsondergang, en een half uur na zonsopkomst. Dit geldt zowel tijdens de uitvoering van de maatregelen als daarna. Beveiligings- of werkverlichting en (na de werkzaamheden) verlichting bij de ligboxenstal kunnen de mogelijke functionaliteit als vliegroutes ongeschikt maken.

Het gebruik van het gebied door foeragerende vleermuizen is zeer waarschijnlijk. Het gebied zal dan ook in zijn geheel als foerageergebied moeten worden aangemerkt. Beveiligings- of werkverlichting en verlichting tijdens en na realisatie verlagen de potentie als foerageergebied, maar er is afdoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Vleermuizen zijn gevoelig voor verlichting op verblijven, vliegroutes en foerageergebied. Eventuele overlast door werkverlichting is te mitigeren door de verlichting af te draaien van potentiële verblijven, vliegroutes en/of foerageergebied en/of door amberkleurige verlichting te gebruiken. Om lichthinder, na de realisatie, tegen te gaan zullen bij de voorgenomen ontwikkeling maatregelen worden genomen: Hiermee zal bij de voorgenomen ontwikkeling geen sprake zijn van onevenredige lichthinder aan de omgeving. Zie paragraaf 6.2.

6 Vervolgmaatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 5 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming vanuit	Aanwezig	Vervolgactie
Vogels	(broed-)	-	potentieel	mitigatie, zie 6.1
Vleermuizen	(vliegroute)	HR	potentieel	mitigatie, zie 6.2

tabel 2. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

6.1 Broedvogels; mitigatie vogelbroedperiode

De werkzaamheden worden, zoals gepland, buiten het broedseizoen uitgevoerd, maar broedende vogels zijn altijd beschermd. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden tot dat de jongen zijn uitgevlogen. Voor de wet is er geen verschil tussen broedvogels gemaakt. Alle broedvogels zijn beschermd gedurende hun voortplantingsperiode. Dit kan voor bijvoorbeeld boerenzwaluwen duren van april t/m oktober. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels.

Indien binnen het broedseizoen gewerkt moet worden:

1. Voordat met de werkzaamheden begonnen wordt, dient door een ecologisch deskundig persoon, op het gebied van vogels, gecontroleerd te worden of er op het moment van de start geen broedgevallen aanwezig zijn, die verstoord kunnen worden door de werkzaamheden. Dit geldt (voor fase 1) alleen voor de werkzaamheden bij bomen of het grasperceel waar de ligboxenstal komt.

6.2 Vleermuizen; mitigatie verlichting

De omgeving van de werkzaamheden kan in gebruik zijn als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen. Er moet tijdens én na de werkzaamheden rekening gehouden worden met het vermijden van extra lichtoverlast op potentiële foerageergebieden en vliegroutes.

Indien er licht gevoerd wordt na zonsondergang en voor zonsopkomst moet:

1. Extra lichtoverlast tijdens de werkzaamheden moet worden voorkomen door het licht weg te draaien van de waterpartijen en –gangen, en bomen. Dit kan ook worden gerealiseerd door amberkleurige verlichting te voeren in plaats van wit- of groen licht.
2. Er mag ook na de bouw van de ligboxenstal geen extra verlichting gevoerd worden die op de bomen of andere potentiële vliegroutes schijnt.

Ad 2: om lichthinder, na de realisatie, tegen te gaan zullen bij de voorgenomen ontwikkeling de volgende maatregelen worden genomen:

- toepassen van optimaal ontworpen lichtarmaturen die door vorm en spiegeloptiek van de armaturen;
- ongewenste uitstraling beperken;
- lichtbronnen hoger ophangen dan de goothoogte;
- toepassen van lichtregime (alleen specifieke nachtverlichting tussen 22.00 en 06.00, donkerperiode; van 8 uur per nacht);

-
- toepassen van doeken/schermen aan de zijden van de stal van een donkerdere kleur (geen licht doorlatend transparant materiaal);
 - terugbrengen van de lichtsterkte in de stal tijdens de avonduren.

Hiermee zal bij de voorgenomen ontwikkeling geen sprake zijn van onevenredige lichthinder aan de omgeving.

7 Conclusies

De opdrachtgever heeft twee plannen. Op korte termijn betreft dat het realiseren van een nieuwe ligboxenstal (fase 1). Daarnaast wil de opdrachtgever, op termijn, een bestaande rund- en jongveestal saneren (fase 2).

Wet natuurbescherming (Wnb)

Een ontheffing vanuit zowel de gebieds- als de soortenbescherming, vanuit de Wet natuurbescherming, is niet benodigd. Er zijn mitigerende maatregelen van toepassing voor broedvogels (indien gewerkt wordt tijdens het vogelbroedseizoen) en vleermuizen (indien aanvullende verlichting wordt gevoerd) en algemene mitigerende maatregelen voor verlichting in de nieuwe situatie (behandeld bij vleermuizen). De zorgplicht geldt altijd; zorgvuldig handelen met betrekking tot flora en fauna geldt voor alle soorten, ook voor niet beschermde soorten die in dit rapport niet specifiek behandeld zijn.

Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Weidevogelleefgebied

Voor de geplande ingreep is een toetsing aan het beleid van de provincie Noord-Holland voor het Natuurnetwerk (NNN) en het Weidevogelleefgebied niet aan de orde. Ook hier speelt de geplande mitigatie, wat betreft verlichting, een rol.

Geraadpleegde bronnen

- Herder, J. E., J. Kranenbarg, D.M. Hoogeboom, J. Hamers, & K. Dekker (red.), 2012. Atlas van de Noord-Hollandse vissen. Landschap Noord-Holland, Heiloo en Stichting RAVON, Nijmegen.
- Herder, J. E. (red.), 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen. Landschap Noord-Holland, Heiloo en Stichting RAVON, Nijmegen.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek en P.J. Zomerdijk (red.), 2010. Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels. Landschap Noord-Holland, Heiloo.
- Hoogeboom, D. 2011. Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Zoogdierversameniging, Nijmegen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. SOVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- FLORON 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse flora. Stichting FLORON, Nijmegen.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- Vleermuisprotocol 2017, Netwerk Groene Bureaus (NGB).

www.google.com
www.nederlandsesoorten.nl
www.ravon.nl
www.zoogdierversameniging.nl
www.vleermuizenindestad.nl
www.bomengids.nl
www.floron.nl
wetten.overheid.nl

[www.synbiosys.alterra.nl/Natura 2000](http://www.synbiosys.alterra.nl/Natura_2000)
www.sovon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.vleermuis.net
www.dasenboom.nl
www.wilde-planten.nl
www.rvo.nl
www.noord-holland.nl